

ми. Людина повинна усвідомлювати, що вона є громадянином саме цієї країни, повинна усвідомлювати проблеми і перспективи її розвитку і не гальмувати, а сприяти її розвитку. Сьогодні кожна молода людина повинна зайняти активну громадянську позицію життєтворення, а не чекати, поки хтось для неї усе зробить. На жаль, більшість дітей виховуються батьками, які формують у них споживацьку життєву позицію. Діти залишаються пасивними спостерігачами, чекають благ, не здатні творити власне життя.

Жити в гармонії з Космосом – це означає турбуватися про природу, оточуюче середовище. Виробляти в себе саногенне мислення, позитивні думки і емоції, які будуть насичувати природу і Космос позитивною енергією. Людина повинна усвідомити просту істину – вона не господар природи, вона – її частинка, яка є єдиною недосконалою її складовою, яка може стати для неї руйнівною силою – знищувачем, а може стати ТВОРЦЕМ РАЮ, в якому буде жити ВІЧНО!!!

СТАНОВЛЕННЯ БІОЕТИКИ ЯК НАПРЯМКУ ЕТИЧНОЇ ДУМКИ

Назарко І.С.

Тернопільський НПУ імені Володимира Гнатюка

Нинішня глобальна екологічна криза показала, що природу врятувати не можливо, якщо вбачати в ній лише певні корисні для людини об'єкти, а не розглядати її як суб'єкт безмежної сукупності людських взаємин і моральних зв'язків. Саме такий підхід до сприйняття природи дає можливість усвідомити життя як найвищу цінність у найрізноманітніших його проявах і визначає пріоритети у вихованні людини ХХІ ст.

Ставлення до природи як до суб'єкта розглядає екологічна етика, яка пропонує концепцію моральних взаємовідносин між людьми і природою. Центральне місце в екологічній етиці посідає біологічна етика. Єдиного визначення біоетики на сьогодні немає. Так А. Швейцер вказує, що біоетика “це безмежна відповідальність за все що живе”, а Ю. Кундієв вважає що “це система поглядів, уявлень, норм і оцінок, що регулює поведінку людей з позицій збереження життя на Землі” [1]. З педагогічної точки зору важливим є твердження М. Тофтула, що біоетика “це моральне ставлення людини до рослинного, тваринного світу і до себе як живої істоти” [3].

Свої витоки біоетика починає з далекого минулого. В центрі всіх етичних вчень Стародавнього світу була людина та її моральні аспекти буття. Етика Стародавньої Індії, яка базувалась на принципі, що все живе має душу, вимагала від людини обережного поводження з будь-якими формами життя. Давньокитайська етика вважала людину частиною природи, яка повинна підкорятись її законам. Найвірогіднішим свідченням біоетичних поглядів в етичному мисленні античного суспільства є філософське вчення Давньої Греції. Так Демокрит, а також софісти і стоїки дотримували

лися думки про те, що порушення природних законів призводить до катастроф. Принцип обережного поводження з будь-якими формами життя пропагували Геродот, Піфагор, Плутарх. Пропагування у Стародавньому Єгипті культу тварин сприяло бережливому ставленню до них. А от римські імператори “прославились” особливою жорстокістю, організовуючи циркові вистави з вбивством тварин [3].

В епоху середньовіччя панувало твердження Ф. Аквінського, що “тварини і рослини позбавлені розуму, тому існують заради людини”. Цю думку розширив у XVIII ст. Р. Декарт, який вважав, що “тварини не думають і не відчувають”. Це сприяло утвердженню антропоцентричного мислення в біологічній науці. Сучасні дослідження довели, що тварини так як і людина, не тільки відчувають біль, а й зберігають пам’ять про нього. Тому концепцію антропоцентризму змінила концепція біоцентризму, яку започаткував А. Швейцер у XX ст. Нова концепція означала нове мислення, що визнавало відповідальність людини, як жителя нашої планети, за збереження і продовження життя на Землі як такого, тобто життя усіх живих істот загалом.

Зараз біоетика як дисципліна введена в усіх медичних закладах Заходу. Ця практика почала свій початок і в Україні. Таким чином частково вирішуються проблеми біоетики у професійній підготовці майбутніх медиків та діяльності галузі загалом. Однак у більшості сфер людського життя недостатньо виявляється вплив біоетичних ідей, зумовлений споживацькими стереотипами у вихованні громадян. Тому необхідно здійснити ряд заходів щодо подолання даних стереотипів. А це можливо лише за умови систематичного виховання у дитини морального ставлення до всього живого з раннього віку і особливо у школі. На наше переконання сформувати етичне ставлення до всього живого можливо за умови, що людина пройметься новим мисленням і перейде до рівноправного співробітництва з природою, усвідомивши, що вона не має права піднімати руку на те, що нею не створене.

Література

4. Антологія біоетики / За ред. Ю. І. Кундієва. – Львів: БаК, 2003. – 592 с.
5. Степанюк А. В., Герц І. І. Біоетика. – Тернопіль. В-во ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2005. – 166 с.
6. Тофтул М. Г. Етика: Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2005. – 416 с.

БІОЕТИКА – МІСТ У ЦИВІЛІЗОВАНЕ І СВІДОМЕ МАЙБУТНЄ

Опанасенко В.С.

Полтавський ДПУ імені В.Г. Короленка

"Наука без совісті спустошує душу"

Франсуа Рабле